

23. januar 2014

Byggeriets Arbejdsmiljøbus - Rapport 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus er en mobil konsulenttjeneste, som har til formål at formidle god arbejdsmiljøpraksis og viden om udvikling af godt arbejdsmiljø og forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer til byggepladser og til byggevirksomheder og deres ansatte. Desuden hjælper Byggeriets Arbejdsmiljøbus i forbindelse med brug af arbejdsmiljørådgivere, udnyttelse af uddannelsesmuligheder og muligheder for at få tilskud til udviklingsprojekter, forebyggelsespakker og lignende.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus er hverken en kontrolmyndighed eller en kommerciel arbejdsmiljørådgiver eller kursusudbyder, men de tilsluttede organisationers egen formidlingsvirksomhed om arbejdsmiljø.

Målsætning:

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har til formål:

- at bidrage til forbedring af virksomhedernes systematiske, forebyggende arbejdsmiljøindsats, herunder udvikling af deres arbejdsmiljøorganisation og valg af arbejdsmiljørepræsentanter
- at påvirke lederes og medarbejderes arbejdsmiljøadfærd og holdninger til arbejdsmiljø
- at udbrede kendskabet til konkrete forebyggelsesmuligheder i forbindelse med arbejdets udførelse
- at deltage i videndeling med henblik på forbedring af den samlede arbejdsmiljøindsats sammen med Branchearbejdsmiljørådet for Bygge & Anlæg (BAR Bygge & Anlæg), de tilsluttede organisationer og andre relevante arbejdsmiljøaktører, fx udviklere og leverandører af tekniske hjælpemidler, erhvervsskolerne, bygherrer, rådgivere og projekterende mv.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus' kerneopgave er således at bidrage til forbedring af virksomhedernes forebyggende arbejdsmiljøindsats og til løsning af konkrete arbejdsmiljøspørgsmål gennem praksisnær formidling baseret på anbefalinger fra især Branchearbejdsmiljørådet og Arbejdstilsynet.

Grundlag

Grundlaget for Byggeriets Arbejdsmiljøbus er et protokollat om fælles arbejdsmiljøprojekter (samarbejde og arbejdsmiljø) af 3. marts 2008 og vedtægter for Byggeriets Arbejdsmiljø af 16. juli 2008, som er aftalt mellem Dansk Byggeri og 3F Byggegruppen, Dansk EI-forbund, Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk Metal og BJMF i København.

Efterfølgende er Dansk Håndværk, Kooperationen og Danske Isoleringsfirmaers Brancheforening efter aftaler med 3F også blevet tilsluttet Byggeriets Arbejdsmiljøbus. I 2011 er også Bygherreforbundet i Danmark blevet tilsluttet Byggeriets Arbejdsmiljøbus.

Projektet var oprindeligt aftalt for perioden 2008-2011, men Dansk Byggeri og 3F Byggegruppen har i efteråret 2012 aftalt at Byggeriets Arbejdsmiljøbus kan anses for en fast aktivitet, sådan at eventuelle større ændringer vil blive varslet et halvt år inden de iværksættes, samtidig med den nuværende aftale om Byggeriets Arbejdsmiljøbus blev forlænget frem til udgangen af 2017. Ved samme lejlighed aftalte organisationerne at iværksætte en behovsanalyse i første halvår af 2014 med henblik på at drøfte behovet for justeringer af konceptet i perioden 2015-2017.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus er selskabsretligt etableret som et projekt under Byggeriets Uddannelser i henhold til en administrationsaftale af 16. oktober 2008.

Byggeriets Uddannelser varetager en række administrative opgaver for Byggeriets Arbejdsmiljøbus, herunder sekretariatsbistand, telefonpasning, IT-systemer, bogføring og regnskab, personaleadministration mv.

Det ledelsesmæssige og økonomiske ansvar for projektet påhviler styregruppen for Byggeriets Arbejdsmiljøbus i samarbejde med projektlederen.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus' hovedkontor er placeret i et kontorfællesskab sammen med blandt andre Byggeriets Uddannelser og BAR Bygge & Anlæg.

Styregruppe

Byggeriets Arbejdsmiljøbus' styregruppe havde pr. 31. december 2013 følgende medlemmer:

- Freddy Hansen, 3F Byggegruppen
- Mette Møller Nielsen, Dansk Byggeri
- André Breindahl, 3F Byggegruppen
- Anne Margrethe Anttila, Dansk Byggeri
- Per Stig Jørgensen, Dansk Byggeri
- Hanne Ullum, Bygherreforeningen i Danmark
- Lars Blicher, Dansk Håndværk

Freddy Hansen var formand og Mette Møller Nielsen var næstformand for styregruppen i hele 2013.

Hanne Ullum og Lars Blicher deltager i styregruppen som observatører uden stemmeret.

BAT-kartellet har endnu ikke udpeget en afløser for Lars Vedsmand, der udtrådte af styregruppen i december 2012.

I årets løb har der været afholdt to styregruppemøder og tre formandskabsmøder. Der har mellem møderne været løbende kontakt mellem projektlederen og formandskabet samt enkelte møder fælles for BAR Bygge & Anlæg og Byggeriets Arbejdsmiljøbus' ledelser om blandt andet handleplanen mod alvorlige ulykker "Knæk ulykkeskurven".

Bemanding

Byggeriets Arbejdsmiljøbus' personale bestod pr. 31. december 2013 af

- Anders Kabel som projektleder

og følgende arbejdsmiljøkonsulenter:

- Claus Mehlsen
- Evald Zacho
- Gunnar Fuglsang
- Jesper Nielsen
- Lars Olsen
- Morten Barkholt
- Niels Erik Danielsen
- Peter Orby

Claus Mehlsen blev ansat pr. 1. februar 2012, medens de øvrige konsulenter har været ansat siden projektets start i 2008.

Konsulenterne dækker hele landet, idet de er fordelt på 4 regioner med to konsulenter i hver. De fire regioner følger de almindelige regionsgrænser - Midtjylland og Nordjylland er dog én region.

Konsulenterne arbejder med udgangspunkt i deres bopæl og råder alle over en arbejdsmiljøbus, som er indrettet som et mobilt kontor med blandt andet reoler til BAR-vejledninger mv. samt diverse IT-udstyr med mobil internet-opkobling.

Byggeriets Uddannelser stiller jf. administrationsaftalen 0,6 sekretær til rådighed som projektsekretær. Denne opgave er i 2013 blevet varetaget af:

- Kate Speiermann

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har siden 1. april 2012 haft tilknyttet et erhvervs-PhD projekt om sammenhængen mellem muskel- og skelletbesvær og organiseringen af arbejdet i bygge- og anlægsbranchen. Projektet er initieret af Dansk Byggeri og BAT-kartellet og er økonomisk støttet af Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt af Bygge- og anlægsbranchens udviklingsfond. Projektet forventes afsluttet i foråret 2015.

Som PhD-studerende er ansat

- Jeppe Zielinski Nguyen Ajslev

Besøgsindsatsen

I løbet af 2013 er 1136 nye virksomheder og byggepladser blevet kontaktet, og der har været aflagt 1337 besøg i disse virksomheder og byggepladser. Det er ca. 20 % færre end i 2012, hvor der blev gennemført 1674 besøg.

Besøgsaktiviteten fordeler sig sådan:

- 1088 besøg og 88 "tele-vejledninger" (dvs. mail, brev eller telefon) på 719 byggepladser, der ikke tidligere var besøgt
- 249 besøg og 313 "tele-vejledninger" i 417 virksomheder, der ikke tidligere var besøgt
- Hertil kommer 211 besøg og 61 "tele-vejledninger" til virksomheder og byggepladser, der har været besøgt tidligere end 2013. Antallet af sådanne genbesøg er 15 % højere end i 2012.

Hver af konsulenterne har således aflagt i gennemsnit 194 besøg på byggepladser og i virksomheder udover alle de andre aktiviteter, som de har varetaget, blandt andet:

- 256 besøg i alt i form af møder mv. i organisationer, hos leverandører, på erhvervsskoler og med rådgivere og myndigheder med henblik på undervisning, debatoplæg, erfaringsudveksling, sparring mv.

Konsulenterne blev helt overvejende meget positivt modtaget, og de oplevede en stor lydhørhed og vilje til at sikre et godt arbejdsmiljø, hvor det var praktisk muligt. Ved 93% af besøgene blev oplevede konsulenterne at blive mødet med 'stor' eller 'meget stor' interesse.

Dette har medført at besøg affødt af henvendelser direkte fra byggevirksomheder, der har behov for hjælp, fortsat stiger og nu udgør 28 % af besøgsaktiviteten, hvilket er 2 % flere end i 2012. 58% af besøgene var opsøgende og 14 % skyldtes henvendelser fra organisationer eller andre.

Kvaliteten af besøgsaktiviteten bliver stadig bedre, og der er nu en langt bedre sammenhæng mellem virksomhedsbesøg og byggepladsbesøg, idet virksomhedsbesøgene ofte affødes af behov konstateret ved byggepladsbesøg, ligesom virksomhedsbesøg fremmer efterfølgende dialog med virksomhedens folk på byggepladserne.

Se bilaget for yderligere detaljer om besøgsaktiviteten.

Særlige fokusområder i besøgsindsatsen

Særlig indsats om trafiksikkerhed:

I starten af året fortsatte Byggeriets Arbejdsmiljøbus den særlige indsats om trafiksikkerhed, som blev påbegyndt i slutningen af 2012. Indsatsen var rettet både mod bygningsarbejderne på byggepladsen, og mod mestre og arbejdsmiljørepræsentanter hjemme i virksomheden.

I forhold til virksomhederne blev der især drøftet emner som:

- Sikkerhedsniveauet ved indkøb eller leasing af nye biler.
- Effektiv procedure for vedligeholdelse og reparation af biler.
- Retningslinjer for adfærd ved brug af biler og trailere.

Virksomhedsbesøgene har i en række tilfælde givet anledning til dialog mellem ledelse og medarbejdere med henblik på at få fastlagt en egentlig færdselssikkerhedspolitik i virksomheden og dermed få skabt klarhed over hvordan man benytter firmabilene i virksomheden.

I forhold til medarbejderne ude på byggepladserne blev især følgende emner drøftet:

- Medarbejderens eget ansvar for bilen og for at give besked om eventuelle fejl og mangler.
- Forsvarlig læsning af bilen: løse genstande, overlæs, taglast og trailerkørsel.
- Koncentration om kørsel.
- Fornuftig kørsel: sele, hastighed, telefonering, SMS osv..
- Træthed - især om morgenen og på vej hjem efter en lang dag – ordentlig mad og drikke.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus samarbejdede med Rådet for Sikker Trafik om indsatsen. Rådet er selv i gang med et flerårigt projekt om større virksomheders håndtering af trafiksikkerheden, som er finansieret af Forsikring & Pension.

Rådet for Sikker Trafik har i samarbejde med Byggeriets Arbejdsmiljøbus udgivet en lille pjece, der er målrettet bygge- og anlægsbranchen: "Et sikkert arbejdsmiljø – også i trafikken", som nu er tilgængelig på BAR Bygge & Anlægs web-sted.

Særlig indsats om unge og nyansatte:

I slutningen af året blev en særlig indsats om unge og nyansatte sat i værk – en indsats som fortsættes i første halvår af 2014.

Indsatsen retter sig især imod

- de mestre, der har elever – og især små virksomheder med typisk kun en enkelt elev
- de svende, der tager sig af eleverne i virksomhederne ("lærersvende")
- de unge og nyansatte på byggepladser – uanset om de er elever, praktikanter eller andet
- sjakbajser, formænd og kolleger til unge og nyansatte på byggepladser
- faglærere og arbejdsmiljøansvarlige på skolerne

Gennem indsatsen vil Byggeriets Arbejdsmiljøbus forsøge at få en dialog i gang med bygge- og anlægsvirksomhederne om hvordan de kan bidrage til at deres unge og nyansatte får et godt og sikkert arbejdsmiljø, blandt andet ved fx at udvikle en elevpolitik, sikre en klar placering af ansvaret for instruktion og tilsyn, etablere mentor- eller "onkel"-ordninger og uddanne læresvendene, så de bliver kvalificerede til at tage sig af elever og nyansatte.

Det er vigtigt at virksomhederne forstår at arbejdsmiljø er en del af den faglige kvalitet - sådan som det da også fremgår af beskrivelserne af svendeprøver, læringsmål og praktikmål. Det er også vigtigt at virksomhederne er opmærksomme på betydningen af en god introduktion og opfølgning på nyansatte – herunder at mester selv er synlig og omsorgsfuld.

Konsulenterne fra Byggeriets Arbejdsmiljøbus tilbyder virksomhederne at deltage i møder, hvor unge og nyansatte er på dagsorden. Desuden lægger de op til debat på byggepladserne om hvordan de unge og nyansatte indgår i byggepladskulturen.

Andre fokusområder:

Ud over de to store indsatser er der en række emner, der har været særligt fokus på i 2013:

- **Arbejdsmiljøorganisationen (AMO):**
Der er fortsat blevet fulgt op på indsatsen fra 2011 om at få virksomhederne til at anvende den årlige arbejdsmiljødrøftelse til at få systematik i samarbejdet om arbejdsmiljøet, valgt arbejdsmiljørepræsentanter og få inddraget APV (arbejdspladsvurdering) i planlægning og tilrettelægning af arbejdet.
Mange af virksomhedsbesøgene handler netop om at få struktur på arbejdet med APV, valg af arbejdsmiljørepræsentanter og gennemførelse af den årlige arbejdsmiljødrøftelse.
- **Bygherrers, rådgivendes og projekterendes roller:**
Det er fortsat vanskeligt mange steder at få de relativt nye regler til at fungere hensigtsmæssigt i praksis, så det er et område der også er blevet arbejdet meget med i 2013.
Det gælder dels den almindelige koordinering på byggepladsen og arbejdet med PSS (byggepladsens plan for sikkerhed og sundhed) og dels koordineringen under projektering, som en række projekterende har benyttet Byggeriets Arbejdsmiljøbus til at få bedre styr på.
I forbindelse med nogle af de store byggeprojekter fx Det Nye Universitetshospital i Skejby, Regionssygehuset i Gødstrup og Psykiatrihospitalet på Sjælland har Byggeriets Arbejdsmiljøbus hjulpet til med at få udviklet en effektiv varetagelse af bygherrens opgaver i forbindelse med opstartmøder, byggepladskultur, introduktionsuddannelser mv.
Desuden har Byggeriets Arbejdsmiljøbus hjulpet Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme i gang med en kraftig styrkelse af styrelsens varetagelse af sine arbejdsmiljøopgaver, idet sikringen af et godt arbejdsmiljø i nogen udstrækning har været overset, fordi opmærksomheden har været koncentreret sikringen af dansk kulturarv.
- **Kemiske problemer giver fortsat anledning til mange udfordringer:**
Der er ofte problemer med gamle asbestholdige byggematerialer i forbindelse med nedbrydning og renovering fx ved rørarbejder, nedtagning af eternitbeklædninger på tage og facader og i forbindelse med asbestarmerede gulvbelægninger.
PCB er ofte noget der skal tages højde for i forbindelse med især udskiftning af vinduer. Byggeriets Arbejdsmiljøbus har derfor bidraget med oplæg mv. på et stort antal møder i Dansk Byggeris Træsektion.
Bly er blevet et hurtigt voksende problem i 2013, hvor det har vist sig at der gemmer sig bly mange forskellige steder i gamle bygninger og ikke kun i malevarer og inddækninger.
- **Støv er et voldsomt stort problem i bygge- og anlægsbranchen:**
Der er derfor blevet arbejdet meget med at bekæmpe støvproblemer ikke mindst hvor støvende processer påvirker andre på pladsen end dem, der selv udfører det støvende arbejde.
I den forbindelse har Byggeriets Arbejdsmiljøbus arbejdet med at få virksomheder og bygningsarbejdere til at anvende støvsugere, støvvægge og luftrensere samt støvdæmpende metoder og værktøj.
Støvproblematikken er imidlertid så omfattende at Byggeriets Arbejdsmiljøbus i slutningen af året er begyndt at planlægge en særlig støvindsats i anden halvdel af 2014.
- **Ulykkesfarer vil altid opstå på så foranderlige arbejdspladser som bygge- og anlægspladser:**
Udfordringen er dels at få virksomhederne til at udvikle rutiner, der indtænker forebyggelse af ulykker, allerede når arbejdet planlægges og tilrettelægges, og dels at lære bygningsarbejdere at håndtere den risiko, som arbejdet indebærer, på en fornuftig måde.
Også i 2013 har Byggeriets Arbejdsmiljøbus haft fokus især på nedstyrtningsfare især ved tag- og stilladsarbejde, ved anvendelse af løse stiger og på adgangsveje.
Desuden er der blevet arbejdet meget med korrekt brug af faldsikringsudstyr blandt andet i samarbejde med firmaet Procurator.

Andre emner i besøgsindsatsen:

Det grundlæggende princip for Byggeriets Arbejdsmiljøbus' besøgsaktivitet er at tage udgangspunkt i de arbejdsmiljøforhold, som er aktuelle på den enkelte byggeplads, og som er gode udgangspunkter for at etablere en dialog om den forebyggende arbejdsmiljøindsats.

De emner, der behandles, er således i højere grad styret af forholdene på byggepladserne end af hvilke fokusområder, det generelt er besluttet at være opmærksom på.

I løbet af 2013 er der derfor en række emner, der har været brugt megen tid på udover de særlige indsatsområder, og som der er grund til at fremhæve. Det gælder i særlig grad disse emner:

Tunge løft:

Tunge løft er årsag til at mange bygningsarbejdere må forlade deres fag alt for tidligt. Byggeriets Arbejdsmiljøbus har derfor også i 2013 fortsat indsatsen for at få virksomheder og bygningsarbejdere til at anvende tekniske hjælpemidler til montage af døre, vinduer, gipsplader og andre tunge byggematerialer.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har også arbejdet aktivt med at implementere brugen af mekaniske stenvogne, særligt montageudstyr til montage af tagvinduer og andre tekniske hjælpemidler.

Udenlandske bygningsarbejdere og byggevirksomheder:

Udenlandske bygningsarbejdere kan ofte være udsat for særlige farer, og de kan påføre andre bygningsarbejdere en risiko på grund af kommunikationsvanskeligheder og kulturforskelle. Ofte bliver de udenlandske bygningsarbejdere ikke instrueret i brug af arbejdsmiljøforanstaltninger og tekniske hjælpemidler.

Jævnligt opstår der samarbejdsproblemer i forhold til udenlandske specialfirmaer, der udfører afgrænsede opgaver på byggepladsen.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har i en række tilfælde hjulpet til med at få etableret AMO (arbejdsmiljøorganisation) for udenlandske bygningsarbejdere og byggevirksomheder og med at få udviklet en byggepladskultur, der fremmer samarbejdet også med de udenlandske bygningsarbejdere og byggevirksomheder.

Akutte bygningsopgaver:

I forbindelse med udbedring af skader efter storm- og tordenvejr kan der opstå helt særlige udfordringer for arbejdsmiljøet, dels fordi opgaverne skal udføres hurtigt selv om det kan være vanskeligt at vurdere bygningernes stabilitet efter skaderne, og dels fordi forsikringsselskaberne ofte lægger et stort pres på byggevirksomhederne for at få udført arbejdet så hurtigt og billigt som muligt.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har hjulpet nogle byggevirksomheder i forbindelse med sådanne sager – blandt andet i forbindelse med genopbygningen af Sparresholm gods udenfor Næstved.

Særlige brancheområder:

Blandt de mere specielle brancheområder har Byggeriets Arbejdsmiljøbus især hjulpet med følgende:

- Betonindustrien med problemer i forbindelse med formolier, støv og dårlige arbejdsstillinger.
- Teknisk isolering med støvproblemer (byggepladsstøv), oprydning og rengøring inden arbejdet påbegyndes og arbejdsstillinger.
- Stenhuggerierne med problemer med tunge løft og støv, samt deltagelse i stenhuggerernes landsklub konference.

Projekter

Forskningsprojekt om muskel- og skelletbesvær:

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har bevilget Byggeriets Arbejdsmiljøbus et erhvervs PhD-projekt om "Forebyggelse af muskel- og skelletbesvær (MSB) i byggeriet". Bygge- og Anlægsbranchens Udviklingsfond har bevilget de øvrige midler til projektet.

Projektet skal undersøge sammenhænge mellem muskel- og skeletbesvær og den måde arbejdet organiseres på, herunder arbejdsdelingen i sjak.

Projektet udføres af PhD-studerende Jeppe Zielinski Nguyen Ajslev, der er kandidat fra psykologi- og arbejdslivsstudierne på Roskilde Universitet. Projektet er forankret i Byggeriets Arbejdsmiljøbus. Det har en meget stor synergieffekt at forskningsprojektet udføres i Byggeriets Arbejdsmiljøbus, idet den PhD-studerende kan trække på den erfaring og det netværk, som konsulenterne har opbygget, ligesom de kan hjælpe med byggepladskontakt.

Henrik L. Lund fra Roskilde Universitet er hovedvejleder, og der er også etableret et samarbejde med det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og Universitet i Lund. Anders Kabel er virksomhedsvejleder. Vejlederne indgår sammen med Ann Mills Karlslund, Dansk Byggeri, og Ulrik Spannow, BAR-kartellet samt Paul Anker Lund, NFA i projektets styregruppe.

BAM:IT-projektet:

Frem til sommeren 2014 får seks danske byggevirksomheder gennemgået deres arbejdsgange og informationsstrømme, så de kan få en mere rationel udnyttelse af ressourcer, sikre kvaliteten og forbedre arbejdsmiljøet gennem bedre planlægning, IT-styring og medarbejderinddragelse.

Det er Byggeriets Arbejdsmiljøbus og IT-rådgivningsvirksomheden BASIT fra Taastrup, der i fællesskab analyserer og rådgiver virksomhederne i forhold til deres måde at arbejde med alle elementerne i byggeprocessen - lige fra tilbudsgivning og projektstyring til endelig overdragelse af byggeriet.

Løbende gennem hele projektperioden opsamles virksomhedernes erfaringer, og de formidles bredt, så de nemt kan bruges af andre.

BAM:IT-projektet fokuserer på mellemstore virksomheder i byggeriet med mellem 25 og 50 ansatte, som allerede har positive grundholdninger til godt arbejdsmiljø, inddragelse af medarbejdere og brug af IT i virksomheden.

Projektet er et led i 3F og Dansk Byggeris fælles indsats for at forbedre kvalitet, arbejdsmiljø og produktivitet i byggebranchen. Projektet har modtaget tilskud fra Bygge- og Anlægsbranchens Udviklingsfond, men de deltagende virksomheder bidrager også selv økonomisk.

Hjælp til små virksomheders arbejdsmiljøarbejde:

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har også fået en bevilling fra Bygge og Anlægsbranchens Udviklingsfond til at gennemføre et projekt i 15 tømrer- eller murerfirmaer med 5-19 ansatte.

Gennem projektet får de 15 virksomheder konsulenthjælp til at gennemføre en af de nye forebyggelsespakker "Vær professionel også når det gælder sikkerhed", som Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse netop har udbudt. Denne forebyggelsespakke giver virksomheden økonomisk tilskud til at vedligeholde en daglig dialog mellem ledelse og medarbejdere om arbejdsmiljø. Gennem projektet får virksomhederne desuden hjælp til at få styr på deres arbejdsmiljøindsats og APV-proces.

Konsulentbistanden leveres især fra konsulentfirmaet TeamArbejdsliv med arbejdsmiljøfaglig bistand fra Byggeriets Arbejdsmiljøbus' egne konsulenter.

Der er i første omgang udvalgt 3 virksomheder, der skal teste de metoder, der skal bruges i projektet, hvorefter der i løbet af 2014 vil blive åbnet for de næste virksomheder.

Under hjelmene:

Byggeriets Arbejdsmiljøbus er inddraget i Dansk Byggeri og 3F Byggegruppens fælles projekt om arbejdsmiljøavisen "Under hjelmene" og har bidraget med historier, ideer og kontakter til avisen.

Efterfølgende har konsulenterne benyttet aviserne som led i formidlingen af god arbejdsmiljøpraksis ved at distribuere den til en lang række af de arbejdspladser, som ikke nås ved den almindelige distribution gennem de store entreprenørvirksomheder og organisationerne.

Aviserne er blevet modtaget med stor og positiv interesse og bidrager dermed til konsulenternes dialog med bygningsarbejderne.

Andre projekter:

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har bidraget med erfaringer og netværk til en række projekter til fremme af arbejdsmiljøet i bygge- og anlægsbranchen. Det drejer sig blandt andet om projekter om følgende emner:

- Udvikling af en motoriseret stenvogn
- Udvikling af særligt montageudstyr til montage af tagvinduer
- Reduktion af belastningerne ved vibrering af beton
- Montage af fliser i præfabrikerede badeværelseselementer
- Udvikling af et mobilt støjafskærmningssystem
- Forskningsprojekt om byggepladsstøv og KOL
- Udvikling af samspillet mellem koordinator og arbejdsmiljørepræsentant
- Forskningsprojekt om toolbox-møder på byggepladsen
- Udvikling af undervisningsmateriale om montage af gipsplader og andre store byggeplader

Intern videndeling og uddannelse

Der er i 2013 afholdt 9 fælles konsulentmøder á 2 dages varighed. Disse møder tjener flere formål:

- at bidrage til udvikling af fælles forståelse for Byggeriets Arbejdsmiljøbus' virksomhed
- at sikre videndeling, erfaringsudveksling og indbyrdes inspiration
- at give plads til kompetenceudvikling gennem oplæg fra indbudte specialister

I 2013 har der været eksterne oplæg fra forskere, rådgivere og leverandører mv. om blandt andet følgende arbejdsmiljøfaglige emner:

- Projektering og arbejdsmiljø
- Trafiksikkerhed
- Kommunikation og læring
- Stoffer og materialer, kemisk arbejdsmiljø
- Montage af tagvinduer
- Trafiksikkerhed
- Nøgletal, kvalitet og arbejdsmiljø
- Trykluft og støj
- Individuelt tilpassede høreværn
- Luftrensere og støvafskærmning

- Erfaringsudveksling med Arbejdstilsynet om især nedstyrtningsulykker
- Unges risikoforståelse
- Nye forebyggelsepakker fra Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse
- Effekten af ulykkesforebyggende tiltag
- Muskel- og skelletbesvær i bygge- og anlægsbranchen
- Dialogen med pressen

Desuden har der været en række interne oplæg, erfaringsopsamlinger og drøftelser af særlige problemstillinger fx om virksomhedsbesøg, vejarbejde og psykisk førstehjælp.

Udover gennem konsulentmøderne sikres sammenhængen i hele organisationen på flere måder:

- Ugentlig mail fra projektlederen 'Nyt fra hovedkontoret' til medarbejderne
- Projektlederen har aflagt et heldags-besøg i hver af de fire regioner
- Arbejdsgrupper på tværs af regionerne til udredning af særlige problemer og forberedelse af særlige indsatser
- APV justeres på et konsulentmøde én gang om året
- MUS-samtaler er afholdt med alle konsulenter i løbet af januar og februar
- Sommerfest i forbindelse med et konsulentmøde i Vestjylland
- Julefrokost fælles med sekretariatet for BAR Bygge & Anlæg med besøg på Den Blå Planet
- Sommerfest "På taget" sammen med Byggeriets Uddannelser, Snedkernes Uddannelser, Arbejdsmiljørådgiverne og BAR Bygge & Anlæg

Konsulenterne og projektlederen har alle deltaget på AM2013 – arbejdsmiljøkonferencen i Nyborg for arbejdsmiljøprofessionelle.

Konsulenterne har deltaget i et et-dags førstehjælpskursus og på to-dags stilladskursus på AMU-centret i Esbjerg.

Desuden har flere af konsulenterne gennemført korte kurser og deltaget på medlemsmøder i Selskab for Arbejdsmiljø.

Ekstern videndeling, konferencer og messer

BAR Bygge & Anlæg og organisationerne:

Der har på to af konsulentmøderne været gensidig erfaringsudveksling med sekretariatet for BAR Bygge & Anlæg.

Projektlederen deltager på BAR Bygge & Anlægs møder, hvor han orienterer om projektets aktiviteter mv. Det sikrer samtidig Byggeriets Arbejdsmiljøbus en god information om BAR-aktiviteterne. Desuden har Byggeriets Arbejdsmiljøbus bidraget til en række BAR-projekter og deltaget i enkelte BAR-arbejdsgrupper.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har bidraget med oplæg mv. til en række møder og kurser, som Dansk Byggeri og fagforeningerne har arrangeret.

I det tidligere Vestsjælland amt er der udviklet et konstruktivt samarbejde mellem organisationerne og Byggeriets Arbejdsmiljøbus' konsulenter i regionen. I den forbindelse er der blevet arrangeret et informationsmøde hos Arbejdstilsynet.

Desuden har Byggeriets Arbejdsmiljøbus haft jævnlige møder med de regionale og lokale organisationer.

Erhvervsskolerne:

Der er efterhånden etableret et rigtigt godt samarbejde med langt de fleste af erhvervsskolerne, typisk i forbindelse med hovedforløbene. I den forbindelse skal det fremhæves, at konsulenterne har bidraget til nogle temadage på skolerne, hvor leverandører af tekniske hjælpemidler har stillet udstyr til rådighed, så eleverne kunne afprøve dem i praksis.

Det er konsulenternes meget entydige indtryk, at deres undervisning af eleverne på skolerne er et meget betydningsfuld bidrag til fremtidens arbejdsmiljøindsats og en støtte til elevernes egen opmærksomhed på deres egne arbejdsmiljøforhold, ligesom de er en god støtte for de faglærere, der arbejder for et højt arbejdsmiljøniveau i undervisningen.

De arbejdsmiljøprofessionelle:

Der er også et godt samarbejde med de autoriserede arbejdsmiljørådgivere, der beskæftiger sig med bygge- og anlægsarbejde, ligesom projektlederen deltager i ledelsen af Selskab for Arbejdsmiljø's interessegruppe for koordinatorene.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus gennemførte tre workshops på AM2013 – arbejdsmiljøkonferencen i Nyborg for arbejdsmiljøprofessionelle:

- Workshop om BAM:IT-projektet sammen med BASIT ApS
- Workshop om bygherrens arbejdsmiljøindsats sammen med Bygherreforeningen i Danmark
- Workshop om PhD-projektet om sammenhæng mellem muskel- og skelletbesvær og arbejdets organisering

Internationalt samarbejde:

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har besøgt BAUMA-byggemesen i München, A+A arbejdsmiljømesen og konferencen i Düsseldorf, EWHN-konferencen i Bologna samt NES-konferencen i Reykjavik.

Projektlederen deltager i samarbejdet om arbejdsmiljø i AEIP, som er det europæiske samarbejdsorgan for partsstyrede organisationer, der arbejder for social sikring fx pension, forsikring, sundhedsordninger, arbejdsmiljø mv.

Formandskabet og projektlederen har besøgt ARBOUW i Hardewijk, hvor der blev udvekslet erfaringer og ideer med ARBOUW's bestyrelse og direktion. ARBOUW har i Nederlandene en rolle der svarer til en kombination af BAR Bygge & Anlæg og Byggeriets Arbejdsmiljøbus. Der planlægges en genvisit i København i 2014.

Formidling og medieindsats

I løbet af 2013 er der udsendt 4 nyhedsbreve. Nyhedsbrevet er teknisk set opbygget som en del af web-stedet. Det skal dels formidle gode historier, der kan inspirere virksomhederne, og samtidig orientere generelt om Byggeriets Arbejdsmiljøbus' aktiviteter. Det fungerer samtidig som Byggeriets Arbejdsmiljøbus' generelle kontaktkanal til medierne. Nyhedsbrevet har ved årets udgang 1068 abonnenter - en stigning på 92 i løbet af året.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus' web-sted er opbygget og hostes af Web-bureauet Krogstrup & Hede. På web-stedet er en kort introduktion til Byggeriets Arbejdsmiljøbus (også på polsk, tysk og engelsk) samt information om hvordan Byggeriets Arbejdsmiljøbus er opbygget og fungerer, kontaktinformation mv.

Der er til gengæld ikke megen arbejdsmiljøfaglig information på web-stedet, idet sådan information bør findes gennem BAR Bygge & Anlægs portal.

Web-stedet er løbende blevet opdateret blandt andet med Byggeriets Arbejdsmiljøbus' nyhedsbrevene og artikler fra fagblade, aviser og elektroniske medier, hvor Byggeriets Arbejdsmiljøbus omtales.

Der har været 6.877 besøg på web-stedet i løbet af 2013 foretaget af 3.267 besøgende. Samlet set er de enkelte sider på web-stedet besøgt 14.120 gange. Det er en stigning i antallet af besøgende, men et svært fald i antallet af besøg. 74 % af besøgene var fra Danmark, 8 % fra EU, 8 % fra USA, 2 % fra Tyskland og 1 % fra Storbritannien.

Samarbejdet med medievirksomheden Kombic / Visionworks er blevet fortsat udviklet i 2013 og har blandt andet omfattet

- En lille, letlæst beretning med konkrete cases, der illustrerer arbejdet i 2012 – den er distribueret i ca. 2.500 eksemplarer
- En video om Byggeriets Arbejdsmiljøbus indsats for at udvikle samarbejdet om arbejdsmiljø i virksomhederne – forventes færdig primo 2014
- Folder der lægger op til debat om unge og nyansatte på byggepladsen
- Formidlingsaktiviteter i forbindelse med BAM:IT-projektet, herunder en video fra workshopen på AM2013
- Formidlingsaktiviteter i forbindelse med projektet om støtte til små virksomheders arbejdsmiljøarbejde
- Produktion af formidlingsmateriale i forbindelse med demonstration af tekniske hjælpemidler
- Opdatering af presse-kit om Byggeriets Arbejdsmiljøbus til journalister mv.
- Oplæg om dialogen med pressen på et konsulentmøde
- Udvikling af netværket til pressen
- Diverse artikler til fagpressen og organisationernes nyhedsbreve samt en pressemeddelelse.

I løbet af 2013 har der været bragt mindst 16 artikler i den trykte og elektroniske presse om Byggeriets Arbejdsmiljøbus.

Stadig flere fagbladsjournalister begynder at bruge Byggeriets Arbejdsmiljøbus som arbejdsmiljøfaglig sparring i forbindelse med artikler om byggeriets arbejdsmiljø.

Interne værktøjer mv.

Arbejdsmiljøbusserne:

Arbejdsmiljøbusserne af mærket Citroën Jumpy HDi125, H1L2, som blev leaset hos ALD Automotives i starten af 2012 på 3-årige kontrakter, har fungeret upåklageligt.

Panda:

Aktivitetsregistreringssystemet Panda har bortset fra et enkelt, kortvarigt servernedbrud, fungeret uden væsentlige fejl i 2013 og serviceret løbende af Besvar.dk.

En igangsat opdatering og forbedring af systemet, der blandt andet skal åbne mulighed for integration med CVR-registret, er blevet meget forsinket, men forventes implementeret i starten af 2014.

IT, telefoni mv.

Alle PC'er og mobiltelefoner er i begyndelsen af 2013 blevet udskiftet med nye tidssvarende Lenovo T530 med 15,6"-skærme hhv. Nokia 820 Windows-mobiltelefoner.

Desuden er de fleste af de gamle laserprintere i løbet af året blevet udskiftet med nye Brother DCP J4110DW multifunktionsprintere, der kan printe op til A3-format og på begge sider af papiret.

Evaluering

En ekstern evaluering af Byggeriets Arbejdsmiljøbus er igangsat i efteråret og forventes afsluttet ultimo februar 2014.

Evalueringen bliver foretaget på grundlag af disse tre dataindsamlingsmetoder:

- Analyse af de besøgsregistreringer, som konsulenterne foretager i Panda-systemet.
- Deltagelse og observation ved 8 byggepladsbesøg.
- En kvalitativ undersøgelse af udbytte og tilfredshed baseret på telefoninterview af typisk mestre, byggeledere, arbejdsmiljøkoordinatorer og arbejdsmiljørepræsentanter i ca. 15 cases.

Det vil blive tilstræbt at resultaterne af denne evaluering bliver sammenlignelige med resultaterne af de to tidligere gennemførte evalueringer.

Evalueringen foretages ligesom de tidligere evalueringer af sociolog og partner Flemming Pedersen fra konsulentfirmaet TeamArbejdsliv.

Besøgsstatistik 2013

- Besøg i 2013

2013	Virksomheder	Byggepladser
Nye aktiviteter	417	719
Besøg ifm. nye aktiviteter	249	1088
Besøg ifm gamle aktiviteter	63	148
Besøg i alt	312	1236
Anden kontakt ifm nye akt.	313	88
Anden kontakt ifm gl. akt.	40	21
Kontakter i alt	353	109

Beretning 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Arbejdsmiljø emner (1)

- Fordelingen af behandlede emner
 - Byggepladsbesøg - fagområder

	I alt 2008-2013	Nye i 2013
Arbejdsstillinger	1845	273
Tekniske hjælpemidler	1366	292
Nedstyrtningsfare	1182	216
Adfærd, trivsel mv.	1074	231
Planlægning – samarbejde	1067	141
Stilladser mv.	1001	161
Støv, stoffer, materialer	841	183
Vinterforanstaltninger	458	53
Støj og vibrationer	427	31
Orden og ryddelighed	416	91

Beretning 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Arbejds miljø emner (2)

- Fordelingen af behandlede emner
 - Byggepladsbesøg – fællesområder:

	I alt 2008-13	Nye i 2013
Færdselsveje	1113	182
PSS	609	103
Planlægning - samarbejde	543	97
Belysning og el-sikkerhed	504	63
Nedstyrtningsfare	442	69
Sikkerhedsmøder	435	59
Vinterforanstaltninger	428	46
Skurby	415	47
Stilladser	337	39
Adskillelse af processer	308	64

Beretning 2013

Byggeriets Arbejds miljø bus

Arbejds miljø emner (3)

- Fordelingen af behandlede emner
 - Virksomhedsbesøg:

	I alt 2008-13	Nye i 2013
Konkrete AM-forhold	983	191
APV	677	139
SiO – valg af SiR	381	50
Brug af pers. udstyr	277	37
Planlægning og kvalitet	258	37
Brugsanvisninger	242	46
Instruktion – tilsyn	205	49
Samarbejde - trivsel	192	36
Uddannelsesplan	189	20
Eftersyn	188	40

Beretning 2013

Byggeriets Arbejds miljø bus

Virksomhedernes størrelse

- Fordelingen af virksomhedsbesøg i forhold til virksomhedernes størrelse:

Virksomheder	Pct-fordeling
1-9	29 %
10-19	19 %
20-49	25 %
50+	15 %
Ikke oplyst	12 %

Beretning 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Byggepladsernes størrelse

- Fordelingen af besøg på byggepladser i forhold til pladsernes størrelse:

Byggepladser	Pct-fordeling
1-9	45 %
10-19	34 %
20-49	11 %
50-99	2½ %
100+	1½ %
Ikke oplyst	6 %

Beretning 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Årsag til besøg

Årsag til besøg	2008 - 2012	20123
Opsøgende besøg samt kampagnebesøg	63 %	58 %
Inviteret	23 %	28 %
Ekstern henvendelse	14 %	14 %

Beretning 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Modtagelse

	2008 - 2012	2013
Stor eller meget stor interesse	85 %	93 %
Moderat eller lille interesse	15 %	7 %
Ingen interesse	0 %	0 %

Beretning 2013

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Samarbejdspartnere 2013

2013	Antal kontakter til nye aktiviteter/partnere	Kontakter til tidligere aktiviteter/partnere
Besøg	218	38
Anden kontakt	130	4
Kontakter i alt	348	42

Samarbejdspartnere	Nye aktiviteter/partnere
Møde med organisationer	64
Undervisning fx medlemsmøder	44
Leverandørkontakt	16
Erhvervsskole-samarbejde	34
Arbejds miljørådgivere	15
Udstillinger og messer	15
Møder med myndighed fx AT	9

Beretning 2013

Byggeriets Arbejds miljøbus

Bygherrer

	2013
Offentlig	32 %
Privat flergangs	34 %
Privat parcelhus eller engangs	18 %
Andet eller uoplyst	16 %

Beretning 2013

Byggeriets Arbejds miljøbus